

DM

röviden

Palánták

Molnár József felvétele

Szentesen, a Vetőmag Vállalat kutatóállomásán az idén 100 holdon ültettek el ötféle karalábét és édes káposztát, dr. Szalva Péter nemesítő irányításával. A palántázást augusztus első napjaiban kezdték meg, s a napokban fejezték be. A most elfülitett palántákból a megfelelő nagyságú karalábét és káposztát szeptember végéig felszedik, majd téli tárolás után jövő tavasszal ültetik ki ismét. Ez a jó minőségű vetőmag előállításának alaptörvénye

25°

Várható időjárás ma estig: nyugat felől megnövekvő felhőzet, elsősorban a Dunántúlon szóróviharos zápor, egy-két helyen zivatar. Többfelé élénk, időnként erős, főként a nyugati megyékben helyenként viharos lökésekkel kísért déli, dél-nyugati szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet ma nyugaton 20, keleten 25 fok körül.

Csillagos Lehelek

A Jászberényi Hűtőgépgyár azok közé az üzemek közé tartozik, amelyek az állandó és következetes műszaki fejlesztésen túl bátran nyúlnak a licenc vásárlások gazdaságilag hasznos eszközeihez is. Néhány évvel ezelőtt a svájci Sibir céggel, majd az amerikai Clark-kal, legutóbb pedig az európai hírű NSZK-beli Bosch-céggel kötött tízéves licenc szerződést.

A Bosch háztartási hűtőszekrények gyártásának idejének megkezdése a gyár exportmértékét is jelentősen javítja, a szocialista országokba évente mintegy 25 ezer, a tőkés országokba 75 ezer darabbal több hűtőszekrényt szállítanak a jelenleginél. Az ország határain túlra kerülő jászberényi Lehel hűtőszekrények száma eléri a háromszázat, vagyis csaknem megkétszereződik. A gyár Bosch-üzemében jelenleg a 160 és a 200 literes úrtartalmú, két, illetve három csillagos kivitelű kompresszoros hűtőszekrényeket gyártják, de a választékot a jövő évtől tovább bővítik.

Megélnékült az amerikai Clark-cég licence alapján készülő Tyler típusú élelmiszeráruházi és szupermarket-berendezések keresete is. Az önkiszolgáló hűtő és mélyhűtő berendezésekből, mozgószalagos pénztárpultokból, álványokból a hazai szükséglet kielégítésén túl csak a Szovjetunióba évi két millió rubel értékű árut szállítottak. A következő években ezek exportját is jelentősen növelik.

Fúró

A fogorvos teljes erővel fúrja a reszkető páciens fogát.

— Hát ez nagyon furcsa, kérem — jegyzi meg a fúrás egyik szünetében. — Ön azt állítja, hogy még soha életében nem járt fogorvosnál, a fúróm hegyén viszont egy darabka aranyat látok.

— Ez bizonyára annak a jele, doktor úr — jegyezte meg epésen a páciens —, hogy átfúrta az inggallérom gombját is!

HEGESZTÉS VÉDŐGÁZZAL

A széndioxid védőgázos hegesztés követelményei, különös tekintettel a minőségi előírások betartására címmel Szel Tamás mérnök tart előadást Szegeden, a Technika Házában ma, pénteken délután fél 3-kor. Az előadást a Gépipari Tudományos Egyesület szegedi szervezete rendezi.

Egyre közeleg, már itt is van megint az az idő, amit közkeletű kifejezéssel úgy neveznek: vénasszonyok nyara. Különös, százszor megénekelte méla hangulatokat, csendes tünődést: igazi melankóliát hordoz ilyenkor a melegét vesztett, bágyadt fényű napsütés, a múlandóság következő felvonására készülő természet rozsdabarna és rézvörös színekégyüttese. Angolul *Indian summer*-nek, indián nyárnak nevezik ezt a szeptemberi szép időt. Az elnevezés megkapó szépségű, de bódító hangulatok annyi mindent sugallhatnak.

Az indiánokkal — akárcsak az indián nyárral — már gyerekkorában ismeretségre kerül az ember. Ki ne emlékezne a Cooper- és May-könyvek ideálhőseire, Csingacsukra, Unkaszra, Winnetou-ra és a többiekre? Ugyan mit is adhatnak azonban ma már, a feledés homályából pillanatnyi aktualitások kedvéért fel-felbukkanva, túl a gyermekkor világra csodálkozó évein?

A múlandóságot sohasem a velünk történt események és élmények idején érezzük, hanem természetesen mindig utánuk. (Az indián nyár is a „hagyományos” nyarat követi.) Az

Indián nyár

indiánoknak a hódító fehérek elleni meddő küzdelméből is csak a szomorú és szükségszerű végkifejlet után maradt itt hősiességük egész betyárromantikája. Milyenek is lehetnek valójában a rézbőrűek? Gyanítom: jóval többek, mint Winnetou kalandjainak érdekfeszítő izgalmasága.

Ilyenkor szeptemberben, „indián nyáron”, oly sokáig tovább élve az emberben az iskolaévek hangulata, valami kezdetet, talán valami elszánt nekibuzdulást érezhetünk. Persze, kevés gyerek örült valaha is az iskolakezdetnek, hiszen a nyár — az igazi nyár — örömei és indiánolvasmányai egyelőre távol tartják az év háromnegyed részének hétköznap-szagú hónapjait. Az indián nyár az utolsó, minden korábban megélt szépséget haldoklásának fényében felmutató, kérészerűtlen időszak. Minden ajkunkra, képzeletünkbe tódul a Kezdet előtt, s amit a múlandóság

e képmutató tobzódásában néha — vagy örökké? — látok, az álomszerű és kijózanító egyszerre: látom az eszeveszett kavargást, a testvérharcot, a megalkuvást, a szégyen arcpirojtait, a kétségbeesett erőlködéseket és lemondásokat, a menekülés naroktikumait, a szépség koldusait, a wigwamok felkanyargó füstjébe alászálló kis jézusokat, az ellenség kínzóölpöjeit és sima szavú követeket, kényszerbéképipákat és áltomahawkokat, a rézszínű levelek vörösré válását. Néhányan állnak még (lám, utolsó mohikán több is van!), akik bár nem olvasták Madáchot, de tudják, hogy küzdeni akár még bizakodás nélkül is lehet. Köröskörül — megállíthatatlanul — előre duzzad az idő, nyár van, indián nyár, máris beborult, a melankóliának vége, felrezenve mégis nyugodtan sóhajtok fel: erősebben szorítjuk barátainkkal az örökre kiasott csatabárdot.

Domonkos László

EGYETEMI,

FŐISKOLAI

TANÉVNYITÓK

A jövő héten elkezdődik az oktatás a szegedi egyetemeken és főiskolákon is. Az Elemiszeripari Főiskola ma, pénteken délelőtt 11 órakor rendezi meg tanévnyitó ünnepi ülését a Szabadság Filmszínházban. Ugyancsak ma tartják a Szegedi Orvostudományi Egyetem idei tanévének ünnepélyes megnyitóját déli 12 órakor az egyetem központi épületének aulájában (Dugonics tér 13.). A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanévnyitó ünnepségét holnap, szombaton délelőtt 9 órakor rendezik meg a Szabadság Filmszínházban. A József Attila Tudományegyetem tanévnyitó egyetemi közgyűlését szeptember 14-én, kedden déli 12 órakor tartják az egyetem aulájában.

SZÍNES FILM

A DÉLÉP-RŐL

A Dél-magyarországi Magas- és Mélyépítő Vállalatról nemrég forgatott film folytatásaként elkészült a Mérföldkövek II. című 35 milliméteres, húszperces színes film, amelyet hamarosan bemutatnak a megye moziáiban. Ennek láttán a nézők megismerhetik a DÉLÉP IV. ötéves terv időszakában végzett munkáját, megtekinthetik a szegedi házigyár ünnepélyes átadását, a vállalat több megyében folytatott tevékenységét, az ünnepségekről és rendezik meg a Szabadság Filmszínházban. A József Attila Tudományegyetem tanévnyitó egyetemi közgyűlését szeptember 14-én, kedden déli 12 órakor tartják az egyetem aulájában.

Rendezik a Tihanyi-félszigetet

Elkészült a Tihanyi-félsziget komplex rendezési terve. Készítői egyeztettek a táj-, a természet- és a műemlékvédelem közös érdekeit. Elsődlegesen fontosnak tekintették a félsziget természeti, építészeti és néprajzi értékeinek megmentését, konzerválását. A rekonstrukció során kialakítják a körbe vezető sétákat, a gerincutakat és az erdők sértányainak gyűrűs szerkezetét.

A terv előírja e táj jellegének megőrzését. Ebben jelentős szerepet kap a szőlőművelés. Pince préházakat

a kijelölt helyeken is — csak minimálisan 1800 négyzetméteres nagyságú telken 30 négyzetméter alapterületen, a hagyományoknak megfelelő stílusban lehet építeni. Előírás, hogy a telkeket kizárólag sövénykerítéssel lehet elválasztani. Jól illeszkedik az általános tervbe az Országos Természetvédelmi Hivatalnak az az elképzelése, hogy újból feltöltik vizet az egykori külső tavat, amely nemcsak új színfoltja lesz a félszigetnek, hanem természetes félszigelőhelyet is kínál az egyre gyűrűlő madárvilágnak.

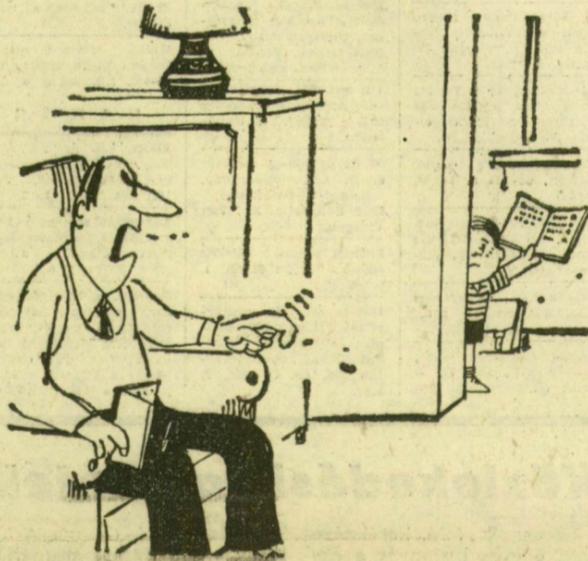
Ősz eleji napsütésben

Somogyi Károlyné felvétele

A szeptember eleji hűvös napok után végre ismét kiderült az ég, s a melegengető napsugár azt ígéri, hogy kellemes lesz a vénasszonyok nyara. S ennek alighanem a gyerekek örülnek leginkább, akik még vi dáman, játékkal tölthetik a szabadban, Újszegeden az őszi napsütés terem tette jó időben szabad óráikat

Rendezési mánia

Péter a leckéjét csinálja. Hirtelen odafordul apjához, és megkérdi: „Apu, elfelejtettem, hogy hol vannak az Andok. Nem tudnád megmondani?” „Kérdezd meg inkább anyádat — morogja az apa, fel sem nézve újságjából —, ő szokott mániákusan rendet rakni.”

Költöznek a fecskék

A hazánkban költő madarak közül szeptember elején útra keltek a gólyák. A tanyaépületek magasabb kéményein és kényszerűségből villanypoznákon rakott fészkeik sorra megüresedtek. Korai költözők a parti fecskék is, amelyek ugyancsak elhagyták a Tisza és a Maros szakadékos partjait a vájott otthonaik. A városokban lakó molnárfecskék minden ősszel látványos felvonással búcsúznak. Az épületek parkányain, a villanyvezetékeken sokszázas csapatokban gyülekezve verődnek össze. Előőrseik már elindultak, rövidesen követik őket kései költésű fiókáik. A villásfarkú madarak utjukon többször megpihennek, letanyáznak. Csongrád megye legnagyobb kiterjedésű természetvédelmi területén, a pusztaszeri tájvédelmi körzetben a vad- vizek nádasait rendszerint előzönlük a költöző fecskecsapatok. A vad- vizek környékén csoportosulnak. Aszerint vándorolnak tovább, mennyire sürgeti őket az időjárás, meddig találnak elegendő táplálékot. A fehér-tői rezervátum nyáron túlszűfolt szigete — a danka-

sirályok legnépesebb magyarországi költő helye — elnéptelenedett. Jó körülmények között nevelték fel fiókáikat a vízmadarak. A Szegedi Állami Erdőrendezőszékhely természetvédelmi szakosztályának teljes háborítatlanságot biztosított a költés és az utódnevelés időszakában a sirálykolóniáknak. A szigetnek a hullámverésektől fenyegetett, megrongált partszakaszait már korábban helyreállították, megerősítették. A hazai sirályok délebbi, melegebb éghajlatú országokban telelnek át és tavasszal térnek vissza.

DIÁKÉPEK

VADAKRÓL

Nagygyörgy Sándor fotóművész vadakról és tájakról készült színes diákepeit mutatja be ma, pénteken délután 6 órakor a Szegedi Fotóklubban, a Bartók Béla Művelődési Központban.

MEGHALT

KÉTHLY ANNA

Kéthly Anna 87 éves korában a belgiumi Blankenberge városában meghalt.

DÉLMAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt

Szeged városi Bizottságának napilapja

Főszerkesztő: F. NAGY ISTVÁN

Főszerkesztő-helyettes: SZ. SIMON ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

6740 Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. — Telefon: 13-533, 13-003

Felelős kiadó: KOVÁCS LÁSZLÓ

A lapot nyomja:

Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 23.

Nyomdaigazgató: DOBÓ JÓZSEF

Terjeszti a Magyar Posta

Előfizethető minden postahivatalban és a kézbesítőknel

Előfizetési díj egy hónapra 20 forint. — Index: 23 053